

Inspiratie voor duurzame aankopen: buitenlandse voorbeelden

Versie: juni 2015

Onderwerp	Plaats	Jaar	Taal	Bron	Website

Sociaal algemeen

De visie van Noorwegen op internationale standaarden	Noorwegen		NL	NL	https://www.pianoo.nl/internationale-sociale-voorwaarden-visie-van-noorwegen
Landmark: verschillende buitenlandse cases rond ILO conventies			NL/F R	x	http://www.gidsvoorduurzameaankopen.be
Social return in raamovereenkomst uitzendkrachten	Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/7391/social-return-in-raamovereenkomst-uitzendkrachten
Sociale aspecten bij inhuur van beveiligingsdiensten	Arnhem, nederland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/beveiligingsdiensten-gemeente-arnhem

Afval en recyclage

Afval management en inzameling

Duurzame aankopen in het Natural History Museum van London	London, UK	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Koolstofarme diensten voor afvalinzameling	Bristol, UK	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groenere diensten voor afvalinzameling	Malta	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Aankoop van samenpersende vuilnisbakken op zonne-energie	Dun Laoghaire-Rathdown County Council, Ierland	2014	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Intergemeentelijk afvalbeheer in Groot-Porto (LIPOR)	Porto, Portugal	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Afvalwagens

Aanbesteding inzameling huisvuil	Arnhem, Nederland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/aanbesteding-inzameling-huisvuil-gemeente-arnhem

Waterzuivering

Duurzame energie uit het slib van rioolwaterzuiveringsinstallatie	Venlo, Nederland	2013	NL	NL	http://www.pianoo.nl/van-innovatie-naar-succesinstallatie
Waterschap wint meer dan 100% energie terug uit uw afvalwater	Waterschap Rivierenland, Nederland	2015	NL	NL	https://www.pianoo.nl/waterschap-wint-meer-dan-100-energie-terug-uit-uw-afvalwater
Best practices: waterzuivering	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Best practices: transport vloeibaar zuiveringsslib	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Best practices: renovatie rioolgemaal	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen

Afvalwaterinfrastructuur

Afvalwaterinfrastructuur	Limburg, Nederland	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Efficiënte, ecologische afvalwaterbehandeling	Göteborg, Zweden	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Bouw en energie

Bouw algemeen

Naar Energieneutrale Scholen en Kantoren	Nederland	X	NL	NL	http://www.pianoo.nl/tien-afgeronde-nesk-projecten
Innovatiegericht en duurzaam inkopen in de bouw	Nederland	2012	NL	NL	http://www.pianoo.nl/document/7052/innovatiegericht-duurzaam-inkopen-in-bouw
Praktijkvoorbeelden duurzaam inkopen: Bouw Nederland	Nederland	x	NL	NL	https://www.pianoo.nl/praktijk-tools/praktijkvoorbeelden/duurzaam-inkopen/bouw?page=1
Projectdatabank biobased bouwen	Nederland	2015	NL	NL	http://www.biobasedbouwen.nl/
Een innovatieve, efficiënte warmtekrachtkoppelingcentrale (WKK-centrale)	Toholampi Finland	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Het nieuwe duurzame ziekenhuis van Wenen	Wenen, Oostenrijk	2006	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groene basisschool	Pembroke, Malta	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Het Letse Ministerie van Milieu kiest voor groene investeringen	Letland	X	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Bouw van een groenere brandweerkazerne	Londen, VK	2006	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Aankoop van passiefhuizen	Naantali, Finland	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Duurzaam nieuw administratief centrum	Leuven, België	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Koolstofarme renovatie van een school in het oosten van Engeland	VK	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Gebruik van duurzaam beton voor de Olympische Spelen in Londen	Londen, VK	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Beoordeling van inschrijvers op basis van LCA en CO2-prestatie	Nederland	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Innovatieve en groene bushokjes	Cornwall, Verenigd Koninkrijk	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Stedelijke vernieuwing van de regio Vila d'Este	Portugal	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Bevordering van de levenscyclusbenadering in de bouwsector	Jyväskylä, Finland	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Bouw van een energie-efficiënte kleuterschool	Preddvor, Slovenië	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Een groenere bouw, renovatie en ontwerp van gebouwen	Baskenland, Spanje	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groene aankopen in de scholen in Badalona	Badalona, Spanje	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Baskische Raad kiest voor een groen onderhoud van gebouwen	Donostia-San Sebastian, Spanje	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Een groenere binnenafwerking	Malta	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Installatie van zonnepanelen en bijhorende werken in openbare gebouwen	Tipperary, Ierland	2014	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Richtlijnen voor energiezuinige gebouwen	Frankfurt, Duitsland	2014	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Sanering van onroerende goederen	Frankfurt/Main, Duitsland	2008	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/gebaeudesanierung/frankfurtmain-gebaeudesanierung-der-liegenschaften

Materialen

Biobased materialen, producten en bouwconcepten	Nederland	x	NL	NL	http://www.pianoo.nl/externelink/kennisbank-biobased-economy
Bouwproducten en -materialen	Ville d'échirolles, Frankrijk	2008	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publicque_et_developpement_durable.php
Rotterdam kiest voor Nederlands hout	Rotterdam, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/rotterdam-kiest-voor-nederlands-hout
Groene bouwmaterialen voor een brandweerkazerne	Lorüns, Vorarlberg, Oostenrijk	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Sociaal

Social return in de bouw	Ministerie Defensie, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/7394/social-return-in-bouw
Social return in nieuwbouwproject	Ministerie Defensie, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/7393/social-return-in-bestek-nieuwbouwproject
Social return in de bouw	Ministerie van Defensie, nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/7394/social-return-in-bouw
Sociale ketenaspecten bij inkoop natuursteen	Amersfoort, Nedeerland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/sociale-ketaspecten-bij-inkoop-natuursteen

Energiebesparingscontracten

Overeenkomst inzake energiebesparing	HAW Hamburg, Duitsland	2012	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/energiespar-contracting/haw-hamburg-energiespar-contracting
Overeenkomst inzake energiezuinige straatverlichting	Tübingen, Duitsland	2007	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/energiespar-contracting/tuebingen-energiespar-contracting-fuer
Overeenkomst inzake energiebesparing op het werk	Bremen, Duitsland	2010	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/energiespar-contracting/bremen-energiespar-contracting-im-dienstsz
Esconetwerk projectendatabank	Nederland	2015	NL	NL	http://www.esconetwerk.nl/Projecten-Database
Duurzame en energiezuinige school gerealiseerd met een lening van de gemeente	Schiedam, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/realisatie-osg-schravelant-duurzame-scholengemeenschap
ESCO renovatie en exploitatie van de Kunsthal	Rotterdam, Nederland	2014	NL	NL	https://www.pianoo.nl/bevalt-veel-beter-dan-klassieke-aanbesteding
Een leverancier van energiediensten (ESCO) om het energieverbruik in gemeentelijke gebouwen te beperken	Vantaa, Finland	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Elektriciteit

De aankoop van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen	Rivierenland, Nederland	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Energie-efficiënte zwembaden in Rotterdam	Rotterdam, Nederland	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Bremen: aangedreven door hernieuwbare elektriciteit	Bremen, Duitsland	2008	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Bremen: groene stroom voor openbare gebouwen	Duitsland	2009	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/oekostrom/bremen-oekostrom-fuer-die-oeffentlichen-gebaeude
Duurzame energievoorzieningen	County Waterford, Ierland	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Elektriciteit uit 100% hernieuwbare energiebronnen	Turku, Finland	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van 100% groene elektriciteit	Brandenburg, Duitsland	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Milieuvriendelijkere voertuigen en elektriciteit	Slovenië	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groene stroom binnen de KfW-bankgroep	Frankfurt Main, Duitsland	2010	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/oekostrom/frankfurtmain-oekostrom-durch-die-kfw-bankengruppe
Aankoop van groene stroom	Herrsching, Duitsland	2011	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/oekostrom/herrsching-beschaffung-von-oekostrom
Energie leveren aan de gemeente Utrecht	Utrecht, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/van-groenwassen-naar-investeren

Waterverwarming

Italiaanse openbare gebouwen besparen dankzij kader voor energiediensten	Italy	2006	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Verwarmingssystemen op hernieuwbare energie voor scholen	Oslo, Noorwegen	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Infrastructuurwerken

Verschillende voorbeelden infrastructuur (1)	Nederland	x	NL	NL	https://www.pianoo.nl/praktijk-tools/praktijkvoorbeelden/duurzaam-inkopen/praktijkvoorbeelden-duurzaam-inkopen-gww
Verschillende voorbeelden infrastructuur (2)	Nederland	x	NL	NL	https://www.pianoo.nl/praktijk-tools/praktijkvoorbeelden/duurzaam-inkopen/praktijkvoorbeelden-innovatiegericht-inkopen?page=3
Social return in onderhoudscontracten	Rijkswaterstaat, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/7395/social-return-in-onderhoudscontracten
Gerecycleerd asfalt voor het wegdek	Hamburg, Duitsland	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Diversen

De centrale aankoopinstantie van Litouwen introduceert GPP	Litouwen	2007	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
GPP organiseren via een EMS	Amaroussion, Griekenland	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Duurzaam evenementbeheer	Agency for Social Assistance, Bulgarije	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Aankoop van duurzame houten producten	Barcelona, Spanje	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van duurzaam hout	Cognac, Frankrijk	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Efficiënte aankoop van laboratoriumbenodigdheden	Maynooth, Ierland	2006	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Dienst milieubeleid	Cyprus	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Financiële producten

Huishoudtoestellen

Aankoop van televisietoestellen	Bundesfinanzdirektion Südwest, Duitsland	2011	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/fernsehgeraete/bundesfinanzdirektion-suedwest-beschaffung-von

Inrichting en decoratie

Binnenverlichting

Aankoop van klimaatvriendelijke verlichtingsoplossingen in Kolding	Kolding, Denmark	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Renovatie van bestaande armaturen uit 1974	Eindhoven, Nederland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/renovatie-van-bestaande-armaturen-uit-1974

Overige

Toepassing C2C vloerbedekking in Rechtbank en Gerechtshof	Paleis van Justitie, Nederland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/toepassing-c2c-vloerbedekking-in-rechtbank-gerechtshof

Kantoor

Office IT

Kader voor groene IT-uitrusting	Dunkerque, Frankrijk	2008	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groenere IT-uitrusting	Gipuzkoa, Spanje	2008	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Stockholm legt de lat hoog voor IT-uitrusting	Stockholm, Zweden	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Computers en schermen met een lage milieu-impact	Estland	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
IT-uitrusting en -beheersdiensten	Italië	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van kantoortoestellen	Freie Universität Berlin, Duitsland	2012	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/allgemein/freie-universitaet-berlin-beschaffung-von
Computers, schermen, laptops, printers, servers	Rheinland-Pfalz, Duitsland	2010	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/allgemein/rheinland-pfalz-pcs-monitore-notebooks-drucker

Aankoop van schermen	Landkreis Hameln-Pyrmont, Duitsland	2013	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/monitore/landkreis-hamelin-pyrmont-beschaffung-von-monitoren
Hardware	Ville de Chambéry	2007	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php
IT-verbruiksgoederen	Ville d'Annecy	2007	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php
Best practices: monitors	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Best practices: vaste telefonie en LAN	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Arbeidsomstandigheden en mensenrechten in de telefonieketen	Eindhoven, Nederland	2014	NL	NL	https://www.pianoo.nl/hoe-be-nvloed-je-apple-of-samsung

Kopieertoestellen

Energie-efficiënte en emissiearme kopieertoestellen	Freiburg/Breisgau, Duitsland	x	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/kopiergeraete/freiburgbreisgau-energieeffiziente-emissionsarme
Best practices: multifunctionals	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Inkoop van multifunctionals	Amersfoort, Nederland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/inkoop-multifunctionals

Kantoorartikelen

De stad Wiesbaden gaat voor groenere kantoorbenodigdheden	Wiesbaden, Duitsland	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groene kantoorbenodigdheden en papier	Gloucestershire County Council, Verenigd Koninkrijk	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groene kantoorbenodigdheden voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	België	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Duurzame aankoop van kantoorbenodigdheden	Gent, België	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Kantoor- en schoolbenodigdheden	Conseil Général de l'Isère	2005	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php

Drukwerk producten en diensten

Milieuvereisten voor drukwerk	Cognac, Frankrijk	X	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van toners met een lagere milieu-impact	Tuscany, Italië	X	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Best practices: drukwerk	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen

Meubelen

Onderhandelingen met leveranciers inzake groene meubels	Baskenland, Spanje	2006	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Ierland koopt efficiënt duurzame meubels in	Ierland	2003	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van duurzame bosproducten	Provincial Council of Toledo, Spanje	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van groene meubels en stoffen voor openbare gebouwen en kantoren	Västra Gotaland, Zweden	2006	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Een groenere bouw, renovatie en ontwerp van gebouwen	Baskenland, Spanje	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Meubels & witgoed voor openbare huisvestingsprojecten	Baskenland, Spanje	X	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van schoolmeubilair	Stad Düsseldorf, Duitsland	2013	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/bueromoebel/stadt-duesseldorf-beschaffung-von-schulmoebeln
Vleugeldeurkasten en rekken	Bremen, Duitsland	2012	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/bueromoebel/bremen-fluegeltuerenschraenke-regale
In de hoogte verstelbare bureaus	Land Brandenburg - Staatskanzlei, Duitsland	2012	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/bueromoebel/land-brandenburg-staatskanzlei-hoehenverstellbare
Professioneel meubilair	Grand Roanne Agglomération, Frankrijk	2006	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php

Papier

100% gerecycleerd papier voor het Bulgaarse Ministerie van Milieu	Sofia, Bulgarije	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Raamovereenkomst voor ecologisch papier	Lombardije, Italië	2007	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Gecentraliseerde aankoop van groenere kantoorbenodigdheden	Hongarije	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van gerecycleerd papier	Erlangen, Duitsland	2013	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/papierprodukte/erlangen-beschaffung-von-recyclingpapier
Aankoop van gerecycleerd papier	Essen, Duitsland	2013	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/papierprodukte/essen-beschaffung-von-recyclingpapier
Aankoop van gerecycleerd papier	Bonn, Duitsland	x	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/papierprodukte/bonn-beschaffung-von-recyclingpapier
Aankoop van gerecycleerd papier	Halle (Saale), Duitsland	x	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/papierprodukte/halle-saale-beschaffung-von-recyclingpapier
Papier	Conseil Général de la Drôme, Frankrijk	2007	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php

Drukwerk

Drukwerk/reprografie	Ville de Villeurbanne	2008	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publicque_et_developpement_durable.php

Kleding en textiel

Innovatieve werkkledij voor politiekorps van Zürich	Zürich, Zwitserland	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Duurzame uniformen voor de Franse zeemacht	Zeemacht, Frankrijk	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Politiehemden van biologisch katoen	Zürich, Duitsland	2013	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/arbeitskleidung/zuerich-polizeihemden-aus-bio-baumwolle
Werkkledij voor zorgcentra	Zürich, Duitsland	2009	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/arbeitskleidung/zuerich-berufsbekleidung-fuer-die-pflegezentren
Sociale werkplaatsen bij de aanbestedingsprocedure kleding	Defensie, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/waarom-defensie-kiest-voor-sociale-werkplaats

Schoonmaak en hygiëne

Producten

Het gebruik van officiële ecolabels	Esbjerg Denemarken	2005	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Schoonmaakproducten voor scholen	Ville de Venelles, Frankrijk	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen	Bremen, Duitsland	2014	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/reinigungsmittel/bremen-umweltvertraegliche-reinigungsmittel
Onderhoudsproducten en -materiaal	Ville de Lyon, Frankrijk	2008	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php

Diensten

Aankoop van duurzame schoonmaakdiensten	Gooi en Vechstreek Nederland	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Groene en gezonde schoonmaakdiensten	Toscane, Italië	2004	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Milieuvriendelijke schoonmaakdiensten	Reykjavik IJsland	2007	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Agentschap voor de modernisering van de overheidsdiensten	Denemarken	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Levering van schoonmaakproducten & -diensten	Luxemburg, Luxemburg	2014	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
De Estse politie- en douaneraad - groene schoonmaakproducten en -diensten, Estland	Estland	2014	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Sociale instroom bij schoonmaak gevangenissen	Dienst Justitiële Inrichtingen, Nederland	2013	NL	NL	https://www.pianoo.nl/schoonmaken-weer-menselijk-dankzij-stakingen
Social return in de schoonmaakbranche	Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/7389/social-return-in-schoonmaakbranche

Openbare ruimten

Integraal onderhoud openbare ruimte	Amersfoort, Nederland	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/gunnen-op-waarde-van-integraal-onderhoud-openbare-ruimte
Best practices: maaiboten	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Propere straten	Barcelona, Spanje	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Park en tuin

Fytosanitaire producten, bodemverbeteraars en meststoffen	La Métro, Frankrijk	x	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php
Groene vereisten voor het onderhoud van parken en tuinen	Erreterria, Spanje	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Promotie van biodiversiteit in groene stedelijke zones	Rijsel, Frankrijk	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Tuinieren, overeenkomst inzake onderhoud met een lage milieu-impact voor stadsparken	Barcelona, Spanje	2007	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop duurzaam plantmateriaal Schijndel	Schijndel, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/inkoop-duurzaam-plantmateriaal-schijndel

Vervoer en transport

Voertuigen

Hybride wagens voor gemeentebestuur	Ljubljana, Slovenië	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van groene ambulances	Stockholm, Zweden	2007	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Vervanging van dieselvrachtwagens door een elektrisch wagenpark	Stuttgart, Duitsland	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Vernieuwingen aanbrengen in trams voor energie-efficiëntie	Craiova, Romenië	2008	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Nationale groepsaankoop van elektrische wagens	Zweden	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Precommerciële aankoop van slimme energie en intelligente mobiliteitsoplossingen	Italië	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Kostenefficiënte en milieuvriendelijke politiewagens	Berlijn, Duitsland	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van elektrische voertuigen voor openbaar gebruik	Parijs, Frankrijk	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Raamovereenkomst inzake nul-emissievoertuigen	Oslo, Noorwegen	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
CNG- en hybride bussen: alternatieve voertuigen voor een zuiverdere stad	Madrid, Spanje	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
EEV-gecertificeerde busdienst op biomethaan	Reading, VK	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Laadstations voor elektrische wagens (e-tankstations)	Duitsland	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Technologieneutrale aankoop van een volledig elektrische veerboot	Lavik en Oppedal, Noorwegen	2010	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm

Milieuvriendelijkere wagens en elektriciteit	Slovenië	x	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Lagevloerbussen	Kieler Verkehrsgesellschaft mbH, Duitsland	x	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/kommunalfahrzeuge-omnibusse/kieler-verkehrsgesellschaft-mbh-niederflurbusse
Voertuigen	Ville de Saint-Etienne, Frankrijk	2008	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php
Duurzaamheid en social return in leerlingenvervoer	Rotterdam, Nederland	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/duurzaamheid-social-return-in-leerlingenvervoer-rotterdam
Bussen op aardgas	Stadsregio Arnhem-Nijmegen	2011	NL	NL	https://www.pianoo.nl/ov-concessie-stadsregio-arnhem-nijmegen
Leerlingenvervoer op aard- en biogas	Venlo	2012	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/6452/duurzaam-leerlingenvervoer-venlo

Straatverlichting en verkeerssignalen

Aankoop van energie-efficiënte buitenverlichting	Cascais, Portugal	2008	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van klimaatvriendelijke verlichtingsoplossingen in Kolding	Kolding, Denemarken	2011	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Energie-efficiënte verlichting op bruggen in Boedapest	Budapest, Hongarije	2009	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Energie-efficiënte straatverlichting	Göttingen, Duitsland	2010	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaft-konsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/strassenbeleuchtung

Energie-efficiënte straatverlichting	Aalen, Duitsland	2009	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/strassenbeleuchtung
Overeenkomst inzake energiezuinige straatverlichting	Tübingen, Duitsland	2007	GE	GE	http://www.umweltbundesamt.de/themen/wirtschaftskonsum/umweltfreundliche-beschaffung/gute-praxisbeispiele/energiespar-contracting/tuebingen-energiespar-contracting-fuer

Voedsel en catering

Duurzaam denkvoer	Malmö, Zweden	2004	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van duurzame voeding voor scholen	Rome, Italië	2007	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Duurzame schoolmaaltijden in East Ayrshire	Schotland, VK	2008	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Een nationale raamovereenkomst voor groene zuivelproducten	Oostenrijk	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van organische voeding voor schoolcaterers	Lens, Frankrijk	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Aankoop van 100% organische, seizoensgebonden voeding	Denemarken	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Berekening van de milieu-impact van caterers	Finland	2012	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Organische, seizoensgebonden voeding voor kleuterscholen	Barcelona, Spanje	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
Controle op koolstofarme, duurzame caterers	Turijn, Italië	2013	EN	EC GPP	http://ec.europa.eu/environment/gpp/case_group_en.htm
In gesprek over biobased koffiebekers	Nederland	2015	NL	NL	http://www.pianoo.nl/in-gesprek-over-biobased-koffiebekers

Invoeren composteerbare wegwerpbekers	Nederland	2013	NL	NL	http://www.wageningenur.nl/nl/show/Invoeren-composteerbare-wegwerpbekers.htm
Bio en/of eerlijk	Ville de Meylan, Frankrijk	2004-2008	FR	FR	http://www.ddrhonealpesraee.org/guides_pratiques_commande_publique_et_developpement_durable.php
Best practices: catering	Unie van waterschappen, Nederland	2010	NL	NL	https://www.pianoo.nl/document/3311/unie-van-waterschappen-best-practices-duurzaam-inkopen
Catering voor scholen	ICLEI	2015	EN	EN	http://www.sustainable-catering.eu/newsroom/news-archive/?c=search&uid=a66696b3